

**Προτάσεις για μία καθολική θεώρησης
του Ποιμαντικού Έργου της Εκκλησίας της Ελλάδος
έναντι του Τουρισμού**

**υπό του Πανοσιολογιωτάτου Αρχιμανδρίτου κ. Τιμοθέου Τριβίζα,
Γραμματέως της Συνοδικής Επιτροπής
Ποιμαντικού Έργου και Θείας Λατρείας**

ΑΘΗΝΑ ΙΟΥΝΙΟΣ 1978

1. Ο Τουρισμός είναι μια ευκαιρία επικοινωνίας, ανταλλαγής ιδεών και ποιμαντικής διακονίας της Εκκλησίας μας και δεν είναι ορθόν να αρνούμεθα αυτόν.
2. Καλόν είναι όπως καθιερωθεί εις εκάστην Ιεράν Μητρόπολιν μια ημέρα της εβδομάδος ή του δεκαπενθημέρου ως ημέρα δεξιώσεως των τουριστών, εις κατάλληλον προς τούτο χώρον.
3. Δύναται η Εκκλησία να έχει εις κάθε πόλιν ένα ποιμαντικό κέντρο Τουρισμού και ο εξειδικευμένος ιερεύς να επιτελή εκεί έργον ποιμαντικής οικοδομής και χριστιανικής πληροφόρησης.
4. Να ληφθεί σοβαρώς υπ' όψιν η ανάγκη γραπτής, αλλά προ πάντων και της ζώσης επικοινωνίας της Εκκλησίας μετά των τουριστών. Έχει μέγιστη επίδραση η παρουσία του σύγχρονου πολύγλωσσου και ευγενούς ιερέως και αι εκδηλώσεις της ποιμαντικής φροντίδας και αγάπης του προς τον τουρίστα, ιδιαίτερα δε όταν ούτος τύχη να ασθενήση ή να ευρίσκειται εις κατάστασιν ανάγκης, δια υλικήν ή πνευματικήν βοήθειαν και συμπαράστασιν.
5. Εις την λειτουργικήν δραστηριότητα του ιερέως είναι ανάγκη να ληφθούν υπ' όψιν αι ποιμαντικάί ανάγκαι των τουριστών «ενοριτών» του, ως και των ξένων ορθοδόξων τουριστών (νυκτεριναί ή πρωιναί Θ. Λειτουργίαι κ.α.).
6. Η Εκκλησία πρέπει να δια φωτίσει το πλήρωμά της, εν σχέσει με το θέμα του Τουρισμού. Προτείνεται η σύνταξις και η δι' όλων των μέσων δημοσιεύσεις και διανομή μιας εμπειριστατωμένης, Θεολογικής άμα και απλής εις την έκφραση, προ πάντων όμως πειστικής περί Τουρισμού Συνοδικής Εγκυκλίου, εκθετούσης μετά σαφηνείας και συντομίας τας θέσεις της Εκκλησίας.
7. Να προτραπούν και ενισχυθούν νέοι κληρικοί δια την εκμάθησιν μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσης (Αγγλικής, Γαλλικής, Γερμανικής), δια να χρησιμοποιήσει η Εκκλησία αυτούς, αργότερα, εις το ποιμαντικόν της έργον έναντι των τουριστών και να τύχουν σχετικών υποτροφιών για την μετεκπαίδευσιν των σε Πανεπιστήμια του Εξωτερικού.
8. Να τοποθετηθούν κατάλληλοι, εις τα ιερά προσκυνήματα, τετράγλωσσοι ή πεντάγλωσσοι (Ελληνικά Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά και Ρωσικά) επιγραφές , υποδηλώνουσαι την ιεράν του χώρου σημασίαν και συνιστώσαι την μετά σεβασμού είσοδον εις αυτά.
9. Να προσφέρονται, εις τα ιερά προσκυνήματα, σύντομα καλοτυπωμένα και καλομετεφρασμένα φυλλάδια, εις την Ελληνικήν και τας μνημονευθείσας ξένας γλώσσας, περιέχοντα την ιστορίαν του μνημείου και την σημασίαν αυτού.
10. Να εξευρεθούν ή προετοιμασθούν μορφωμένοι και γλωσσομαθείς ιερείς ή μοναχοί ή και έτερα ευσεβή πρόσωπα, αισθανόμενα βαθέως το νόημα του ιερού προσκυνήματος, άτινα να χρησιμοποιώνται εις ανάλογον με τους ξένους γλώσσαν μαγνητοταινία, υποκαθιστώσαι τον κατά τα ανωτέρω ξεναγόν.
11. Να υπάρχη εις τους πέριξ του μνημείου χώρους ατμόσφαιρα γαλήνης, σιωπής και αποφυγή κακογούστων μοντέρνων εικόνων. Να υπάρχη υπόκρουσις δια μαγνητοταινίας ηλεγμένης εκκλησιαστικής μουσικής.

12. Να συσταθή ειδική μόνιμος εκκλησιαστική Υπηρεσία επί της ποιμαντικής του Τουρισμού, έχουσα λόγου χάριν, ως έργον την υποδοχήν των ενταύθα αφικνουμένων ξένων τουριστών, την έκδοσιν ειδικού κατατοπιστικού φυλλαδίου προς χρήσιν των μεταβαινόντων δια τουριστικούς λόγους εν τη αλλοδαπή Ελλήνων, τον εφοδιασμόν των εν Ελλάδι Ξενοδοχείων αυτού εις τους ξένους, τον εφοδιασμόν των διαμετακομιστικών μέσων εν γένει, περιπτέρων και των πρατηρίων βενζίνης δια παρομοίου υλικού, την αξιοποίησιν των διερχομένων εξ Ελλάδος προσωκοπικοτήτων και την σύναψιν μετ' αυτών στενού δεσμού, συντηρητέου και μετά την αναχώρησιν αυτών εντεύθεν, την αξιοποίησιν των γλωσσομαθών κληρικών προς τον σκοπόν τούτον και γενικώς την ενθάρρυνσιν της προς γλωσσομάθειαν εφέσεως αυτών, ως και την οργάνωσιν είδους πνευματικών φέστιβαλς, προσκυνηματικών εις αποστολικούς και λοιπούς μοναστικούς και προσκυνηματικούς εν Ελλάδι χώρους.
13. Τέλος, θεωρείται αναγκαία η επιμελημένη υπό της Εκκλησίας της Ελλάδος έκδοσις «Τουριστικού Οδηγού της Εκκλησίας» ο οποίος εκτός από τους χάρτας των διαφόρων θρησκευτικών προσκυνημάτων, θα περιέχει και ανάλογο ποιμαντικής φύσεως υλικό και θα διανέμεται εις άπαντα εκείνα τα σημεία, τα οποία τόσον ο Έλλην όσον και ο ξένος τουρίστας θα επισκέπτεται. Θα πρέπει, επί τούτοις, εις τον υπ' όψει «τουριστικόν οδηγόν», εκτός του Ποιμαντικού – Τουριστικού περιεχομένου, δια του οποίου θα εξαίρηται η σημασία των προσκυνημάτων, ηθών και εθίμων, να ληφθή ιδιαίτερα μέριμνα, ώστε δια λίαν επιμελημένου υλικού και καλλιτεχνικής εκτυπώσεως και εμφανίσεως να προβάλλεται το έργο όχι μόνον των κατά τόπους Ιερών Μητροπόλεων, αλλά προσέτι της όλης Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ελλάδος και ένεκα τούτου επιβάλλεται, όπως εκτυπωθεί και εις ξένας πλέον της Ελληνικής γλώσσης, τ.ε. Αγγλικήν – Γαλλικήν – Γερμανικήν κ.λ.π. αι δε εικόνες και παραστάσεις αυτού να εκτυπωθούν εις τετραχρωμίαν, ίνα ούτω, και δια του οδηγού τούτου, επιτύχωμεν την προβολήν του Ποιμαντικού έργου της Εκκλησίας της Ελλάδος, ου μόνον εις το Εσωτερικόν, αλλά και εις το Εξωτερικόν.